Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 336
Muutokset vuoden 2026 talousarvioon

TRE:328/02.02.01/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Linnamaa Reija, Koskela Mikko

Valmistelijan yhteystiedot
Talousjohtaja Mikko Koskela, puh. 040 133 4422, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä
Lakiasiainjohtaja Laura Klami, puh. 040 543 2285, etunimi.
sukunimi@tampere.fi

Päätös
Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Yli-Rajala Juha, Konsernijohtaja

Päätösehdotus
Esitetään valtuuston päätettäväksi:

Vuoden 2026 talousarvioon tehdään liitteessä esitetyt muutokset. Muutosten jälkeen tilikauden tulos on -59,3 milj. euroa, nettoinvestoinnit -214,9 milj. euroa, investointien tulorahoitusprosentti 41 ja pitkäaikaisten lainojen muutos 131,5 milj. euroa.

Kokouskäsittely
Kaupunginhallitus myönsi läsnäolo- ja puheoikeuden talousjohtaja Mikko Koskelalle, johtaja Reija Linnamaalle, johtaja Lauri Savisaarelle, johtaja Pekka Salmelle ja johtaja Mikko Nurmiselle. He olivat asiantuntijoina läsnä kokouksessa asian käsittelyn aikana ja poistuivat ennen päätöksentekoa.

Perustelut
Kaupunginvaltuusto hyväksyi vuoden 2026 talousarvion 10.11.2025 (§ 176). Alkuperäisessä talousarviossa kaupungin tilikauden tulos on -41,4 milj. euroa, nettoinvestoinnit -230,7 milj. euroa ja investointien tulorahoitusprosentti 42. Pitkäaikaisten lainojen nettomuutos talousarviossa on 149,5 milj. euroa. Kaupunginvaltuusto on tämän jälkeen päättänyt muutoksista talousarvioon 16.3.2026 (§ 40), 18.5.2026 (§ 69) ja 8.6.2026 (§ 93). Näiden muutosten jälkeen tilikauden tulos on -43,9 milj. euroa ja nettoinvestoinnit -244,9 milj. euroa ja investointien tulorahoitusprosentti on 39.

Tampereen kaupungin hallintosäännön (16.6.2026) 63 §:ssä todetaan seuraavasti: "Talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä valtuustolle talousarviovuoden aikana, kun muutostarve on katsottu tarpeelliseksi, ja niin, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana. Talousarviovuoden jälkeen talousarvion muutoksia voidaan

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

käsitellä vain poikkeustapauksissa. Tilinpäätöksen allekirjoittamisen jälkeen valtuustolle ei voi tehdä talousarvion muutosesitystä. Muutosesityksessä on selvitettävä muutoksen vaikutus toiminnan tavoitteisiin, tuloarvioihin ja määrärahoihin. Talousarviopoikkeamista, joita ei ole hyväksytty talousarviomuutoksina valtuustossa, on annettava selvitys toimintakertomuksessa."

Talousyksikkö on arvioinut talousarviomuutosten tarvetta viimeisimmän talouskatsauksen tietojen pohjalta yhdessä palvelualueiden ja konsernihallinnon kanssa.

Elokuun toiminnan ja talouden katsauksen ennusteessa tilikauden tulos on -54,4 milj. euroa, mikä on noin 10 milj. euroa talousarviota heikompi. Toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 10,8 milj. euroa talousarviota parempana, mutta erityisesti verotulojen alittuminen 14 milj. eurolla sekä poistojen ja arvonalentumisten ylittyminen 7,9 milj. eurolla heikentävät tulosta. Investointien arvioidaan toteutuvan 36,9 milj. euroa muutettua talousarviota pienempinä.

Talousyksikkö on koostanut esityksen talousarvion muuttamisesta yksiköiden esitysten perusteella.

Muutokset toimintakatteeseen

Toimintakatteeseen esitetään yhteensä 8,7 milj. euron parannusta. Merkittävin muutos kohdistuu kasvatus- ja opetuslautakuntaan, jonka toimintakatetta esitetään parannettavaksi 9,7 milj. eurolla. Muutos perustuu pääosin varhaiskasvatuksen palveluryhmän ennakoitua pienempiin henkilöstö-, palveluseteli- ja palvelujen ostojen menoihin lasten määrän jäädessä arvioitua alhaisemmaksi sekä perusopetuksen palveluryhmän henkilöstö- ja palveluhankintamenojen säästöihin.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan toimintakatetta esitetään parannettavaksi yhteensä 0,7 milj. euroa. Parannus muodostuu kulttuuripalvelujen arvioitua suuremmista toimintatuotoista ja toimintakulujen säästöistä sekä Kaikkien Tampere -kehitysohjelman palvelujen ostojen alittumisesta ohjelman käynnistymisen ajoittuessa osittain loppuvuoteen.

Elinvoima- ja osaamislautakunnan toimintakatetta esitetään heikennettäväksi yhteensä 5,3 milj. euroa. Työllisyys- ja kasvupalvelujen työttömyysturvamenojen maksuosuus on kasvanut voimakkaasti ja ylitysennuste on 11,5 milj. euroa. Muiden toimintamenojen, pääasiassa työllisyysalueen 5,3 milj. euron alitus sekä toimintatulojen kasvu 0,9 milj. euroa kompensoivat menojen lisäystä vain osittain. Lisäksi kaupungin sisäisten vuokrien tarkistuksella on vähäinen, alle 0,1 milj. euron toimintakatetta heikentävä vaikutus lautakunnan talouteen. Ammatillisen koulutuksen tuloja ja menoja esitetään lisättäväksi noin 1,2 milj. euroa valtionosuuksien saadun lisärahoituksen verran. Muutos lisää kaupungin valtionosuuksia ja konsernihallinnon yhteisten erien toimintamenoja ja kaupunkitasolla kustannusneutraali.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan toimintakatetta esitetään heikennettäväksi 0,9 milj. euroa toimintatuottojen jäädessä talousarviosta ja toimintakulujen kasvaessa ennustetusta. Toisaalta Hiedanranta-kehitysohjelman toimintakatetta esitetään parannettavaksi 0,35 milj. euroa asiantuntijapalvelujen hankintojen siirtyessä tuleville vuosille.

Yhdyskuntalautakunnan toimintakatteeseen esitetään yhteensä noin 0,3 milj. euron parannusta Hiedanranta- ja Etelän kasvusuunta -kehitysohjelmissa, joissa hankintoja ja asiantuntijapalveluja siirtyy tuleville vuosille.

Joukkoliikennelautakunnan toimintakatetta esitetään heikennettäväksi 2,8 milj. euroa. Muutos aiheutuu Kelan koulumatkalippujen aiempien vuosien tuloutusten oikaisusta sekä joukkoliikenteen liikennöintikustannusten noususta.

Konsernihallinnon toimintakatetta esitetään parannettavaksi yhteensä 6,6 milj. euroa. Konsernihallinnon omassa toiminnassa toimintakatteen odotetaan paranevan 0,4 milj. euroa johtuen palvelujen ostojen sekä henkilöstömenojen ennakoitua alemmasta toteumaennusteesta. Yhteisten erien toimintakatetta parantavat erityisesti osakemyyntien myyntivoitot 3,5 milj. euroa, palkankorotusvarauksen pienentyminen 3,0 milj. euroa sekä suurtapahtumiin liittyvien kustannusarvioiden tarkentuminen. Kustannuksia lisää ammatilliseen koulutukseen osoitettava valtionosuus 1,2 milj. euroa.

Vuoden 2026 talousarviossa konsernihallinnon yhteisiin eriin on keskitetysti varattu määräraha kunta-alan palkkaratkaisun järjestelyeriä varten. Paikallisen erän käyttöä koskevat neuvottelut ovat päättyneet, ja nyt esitettävällä talousarviomuutoksella kohdennetaan talousarvioon varatusta määrärahasta yksiköille palkankorotusten kustannusvaikutukset yhteensä 0,5 milj. euroa.

Muutokset verorahoitukseen

Verotuloihin esitetään 17,5 milj. euron heikennystä. Verotuloja arvioidaan saatavan yhteensä noin 669,5 milj. euroa. Kunnallisverotulojen kehityksessä näkyy heikko yleinen talous- ja työllisyystilanne. Talouskasvun hienoinen elpyminen näkyy yhteisöverotuloennusteessa. Kiinteistöverotulojen heikkenemiseen vaikuttaa kiinteistöjen verotusarvojen lasku ja vähäinen uudisrakentaminen. Lisäksi ennustetta heikentää poikkeukselliset vero-oikaisut, jotka suurelta osin liittynevät sairaalakiinteistöjen muuttuneeseen verokohteluun. Kunnallisverotuloarvio on 13 milj. euroa ja kiinteistöveroarvio 8 milj. euroa heikompi kuin alkuperäisessä talousarviossa. Yhteisöverotulojen arvioidaan ylittävän talousarvion 3,5 milj. eurolla.

Elokuun toiminnan ja talouden katsauksessa verotulojen on ennustettu alittavan talousarvion 14 milj. eurolla. Katsauksen laatimishetken jälkeen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

julkaistujen Kuntaliiton verolaskelmien perusteella kiinteistöverotulojen arvio on heikentynyt entisestään. Veroennusteiden heikentyminen 3,5 milj. eurolla on otettu huomioon esitettävässä talousarviomuutoksessa.

Valtionosuuksiin esitetään 2,2 milj. euron lisäystä. Lisäys perustuu uusiin valtionosuuspäätöksiin, joilla on lisätty rahoitusta ammatilliseen koulutukseen 1,2 milj. euroa, 1.8.2026 alkaneeseen perusopetukseen valmistavan opetuksen lisäopetukseen ja englanninkieliseen lukiokoulutukseen sekä palautettu käyttämättä jääneitä määrärahoja kunnille.

Muutos poistoihin ja arvonalentumisiin

Suunnitelman mukaisten poistojen ja arvonalentumisten tulosta heikentäviä poikkeamia esitetään hyväksyttäväksi nettona 8,8 milj. euroa. Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan poistot ovat alittumassa 2,2 milj. euroa teattereiden investointiavustuksen poistoajan korjauksen takia. Konsernihallinnon ICT-poistojen arviota on pienennetty 0,3 milj. euroa. Asunto- ja kiinteistölautakunnan poistoarvio on 6,1 milj. euroa suunniteltua suurempi pääosin käytöstä poistuvien rakennusten lisäpoistoista johtuen. Yhdyskuntalautakunnan poistoarvio on 4,5 milj. euroa budjetoitua suurempi, koska vanhoja keskeneräisiä kohteita on valmistettu suunniteltua enemmän. Konsernihallinnon yhteisten erien arvonalentumisten poikkeama -0,76 milj. euroa liittyy Pirkan Putkikeräys Oy:n osakkeiden alaskirjaukseen.

Muutokset investointeihin

Investointimenoja esitetään pienennettäväksi yhteensä noin 30,1 milj. euroa.

Viiden tähden keskusta -kehitysohjelman investointeihin esitetään sekä lisäystä että vähennystä. Viinikankadun maanalaisen ajoyhteyden rakentamisaikataulun muutoksen takia esitetään 6 milj. euron lisäystä yhdyskuntalautakunnan investointeihin. Toisaalta taas pohjoiskannen suunnittelu ja hankekehitys eivät ole edenneet vielä toteutettavaksi hankkeeksi, ja Veturitallin alueen työt siirtyvät vuodelle 2027, joiden johdosta asunto- ja kiinteistölautakunnan 3 milj. euron määrärahatarpeet siirtyvät tuleville vuosille.

Hiedanrannan kehitysohjelman investointeja esitetään pienennettäväksi 0,8 milj. euroa, koska suunnitellut infratyöt siirtyvät tuleviin vuosiin.

Yhdyskuntalautakunnan perustoiminnan investointeihin esitetään 0,975 milj. euron lisäystä.

Kasvatus- ja opetuslautakunnan investoinnit toteutuvat 0,15 milj. euroa talousarviota pienempinä, Lamminpään koulun kalusteinvestointien siirtyessä vuodelle 2027.

Kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan investointeja on siirtymässä vuodelle 2027 ja määrärahaa esitetään pienennettäväksi noin 1,6 milj. euroa.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan talonrakennushankemäärärahaa esitetään vähennettäväksi noin 9,7 milj. eurolla ja maaomaisuuden investointeja 1,3 milj. eurolla. Suurimpina poikkeamina talonrakennushankkeissa on Tampereen taidemuseon perusparannus ja laajennus sekä Peltolammi-talon 1. vaihe.

Konsernihallinnon yhteisten erien investoinneista esitetään poistettavaksi Tampereen Särkänniemi Oy:n pääomittamiseen liittyvä varaus noin 20,1 milj. euroa.

Asunto- ja kiinteistölautakunnan pysyvien vastaavien luovutustuloja esitetään pienennettäväksi 3,6 milj. euroa. Konsernihallinnon yhteisten erien luovutustuloja lisätään 3,9 milj. euroa Tuomi Logistiikka Oy:n ja Vilusen Rinne Vuokra-asunnot Oy:n osakkeiden myyntien johdosta.

Muutokset lainoihin

Vuoden 2026 investointimenojen arvioidaan toteutuvan talousarviota pienempänä, joten pitkäaikaisia lainoja ei ole tarvetta nostaa alkuperäisen talousarvion mukaista määrää. Uutta pitkäaikaista lainaa arvioidaan nostettavan 186 milj. euroa, mikä on 20 milj. euroa muutettua talousarviota vähemmän. Lainojen lyhennykset taas ovat noin 1,9 milj. euroa talousarviota suuremmat.

Antolainat ovat pienenemässä suunniteltua enemmän Tampereen Vuokratalosäätiön ja Koy Tampereen Monitoimiareenan lyhentäessä lainoja. Lisäksi uusia lainoja ei arvioida myönnettävän suunnitellusti, joten nettona antolainat ovat muuttumassa noin 2,6 milj. euroa talousarvioon verrattuna.

Talousarviomuutosten yhteenveto

Esitetyt muutokset heikentävät talousarvion tulosta yhteensä noin 15,4 milj. euroa. Muutosten jälkeen tilikauden tulos on 59,3 milj. euroa alijäämäinen.

Esitetyt muutokset pienentävät talousarvion investointeja noin 30,0 milj. euroa. Muutosten jälkeen nettoinvestoinnit ovat -214,9 milj. euroa ja investointien tulorahoitusprosentti on 41.

Pitkäaikaisten lainojen suunniteltua määrää esitetään pienenettäväksi noin 18,1 milj. euroa, minkä jälkeen pitkäaikaisten lainojen lisäys nettomääräisesti on noin 131,5 milj. euroa.

Esitykset ja koonti esityksistä sitovuustasoittain ovat liitteenä.

Tiedoksi
Mikko Koskela, Vesa-Matti Kangas, Anniina Ylä-Mattila

Liitteet

1 Kh 5.10.2026 Muutokset vuoden 2026 talousarvioon

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§336

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)
-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)
-etuosto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)